

Geen tijd voor reflectie

“Wie niet de tijd neemt om stil te staan
Loopt het gevaar stil te staan”
Bron onbekend

Reflectie lijkt een waar toverwoord in onderwijsland

Studenten op de lerarenopleiding reflecteren, misschien wel zo vaak en zo veel en vooral zo ongestructureerd, dat zij besluiten dat reflecteren niet voor hen bedoeld is. Het levert ze immers niet direct iets op! Ook studenten op het MBO worden ingewijd in de beginselen van het reflecteren. Zij blikken ondermeer terug op hun stages, op de samenwerking in groepjes, op de proceskanten van projectmatig werken. Leerlingen in het vo reflecteren tijdens mentoruren, leefstijllessen, beroepskeuzemomenten en tijdens het samenwerkend leren. Voor docenten staat het als belangrijke competentie omschreven: “reflecteren op het eigen handelen”. Van hen wordt gevraagd dat zij feedbackinstrumenten kunnen inzetten en vervolgens samen met hun leidinggevende kunnen en vooral willen reflecteren op de uitkomsten hiervan. Op grond van nieuwe inzichten worden dan in een functionerings- of ontwikkelgesprek nieuwe acties afgesproken.

Haaks hierop staat de tijdsdruk die alom ervaren wordt

“Ik weet van voren niet wat ik van achteren doe!”
“Ik heb niet eens tijd om me goed voor te bereiden, laat staan om terug te kijken!”
“Als ik al tijd zou hebben, dan heb ik nog de rust van binnen niet. Mijn hoofd zit helemaal vol!”
“Ik heb het gevoel dat ik loop te rennen als een kip zonder kop.”
Ook van de managers horen wij: “Soms loop ik de hele dag brandjes te blussen, in plaats van beleid te maken en met mijn medewerkers te praten.”

Zo kunnen we nog een hele tijd doorgaan. Let eens op hoe vaak het woord tijd in uw organisatie genoemd wordt en hoe het uitgesproken wordt. Als we zelf al niet rustig zijn, welk effect heeft dat dan op de – vaak- ook- niet- zo- rustige- leerlingen? En als we zelf niet rustig zijn, hoe kunnen we dan in alle broodnodige rust reflecteren?

Wat kunnen we er zelf dagelijks aan doen?

De vraag aan ons allen is: hoe kunnen we de weinige tijd die er misschien voor reflectie is, zo veel mogelijk gebruiken om eerst rust te creëren?

We kunnen dagelijks letten op:

- hoe snel we lopen, en eventjes vertragen
- het wisselen van de klassen bewust gebruiken om los te laten en klaar te staan
- het uitademen (rust)
- het inademen (energie)
- een glimlach tussendoor
- onze pauzes echt te nemen
- het gebruiken van de weg van huis naar school en van school naar huis om om te schakelen
- vooral te doen wat voor ons zelf werkt!

Alice de Groot en Gerda Nobel
ECNO Groningen, tel. (050) 312 00 22 of www.ecno.nl

‘Koploperspositie onderwijs kwetsbaar’

De koploperspositie van Nederlandse middelbare scholieren in de wereld is kwetsbaar geworden. Dat concludeert staatssecretaris Marja van Bijsterveldt van Onderwijs op basis van het internationale onderzoek PISA-2006 dat elke drie jaar uitkomt.

De bewindsvrouw is blij met de goede resultaten, maar heeft ook zorgen. Zij wijst erop dat de prestaties op het gebied van lezen en wiskunde zijn gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Internationaal gezien staat Nederland met leesvaardigheid op de tiende plaats en voor wiskunde op de vijfde plek.

Voor de meest zwakke lezersgroep is erop achteruit gegaan. De staatssecretaris heeft onlangs dan ook met de scholen afgesproken om het percentage leerlingen in het voortgezet onderwijs dat onder het zogeheten PISA-leesnivea 1 zit terug te dringen van 15,1 procent naar 8 procent. Verder lag het accent van het PISA-onderzoek in 2006 op kennis en vaardigheden in natuurwetenschappen. Nederlandse scholieren scoren hierop gemiddeld hoog. In het wereldwijde onderzoek onder 57 landen staat Nederland op de negende plaats. In Europa presteren alleen Finland en Estland beter.

Bron: ANP

Blijge gezichten

Bijna driekwart van de leerlingen is tevreden met de school waarop ze zitten. Dat geldt in sterkere mate voor de kwaliteit van de lessen: tachtig procent is daar positief over. Slechts 8,4 procent vindt dat er slecht wordt lesgegeven. Dit blijkt uit de Nationale Scholierenmonitor 2007. Niet alle leerlingen in het vmbo, havo en vwo vinden leren ook leuk. Ruim 22 procent vindt de meeste lessen zelfs vervelend tot zeer vervelend. Twee jaar geleden was dit nog 27 procent.

Bron: ANP

Les in ondernemerschap

Het lespakket van scholieren in het voortgezet onderwijs moet worden uitgebreid met het vak ondernemerschap. Dat heeft de voorzitter van werkgeversorganisatie MKB-Nederland Loek Hermans gezegd op een symposium. Volgens MKB-Nederland worden in Nederland veel te weinig scholieren en studenten rijp gemaakt voor het ondernemerschap. “Iedereen wordt opgeleid voor een kantoorbaantje terwijl in andere landen, zoals de Verenigde Staten, in het onderwijs meer de nadruk ligt op de mogelijkheden van het ondernemerschap”, aldus een woordvoerder.

De werkgeversorganisatie in het voortgezet onderwijs, de VO-Raad, omarmt het idee. “Het is alleen de vraag of het een apart vak moet zijn”, zegt voorzitter Sjoerd Slagter. Het begrip moet een prominente rol krijgen in de school, vindt hij.” Slagter vindt dat het in allerlei vakken aan bod kan komen. Een vak dat alleen aandacht besteedt aan toekomstige ondernemingen, is volgens de voorzitter te beperkt.

Bron: Novum